

Prvič v

Ameriki

STR. 3

Barbejrova

tapača

STR. 6

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 6. avgusta 2015 ☼ Leto XXV, št. 31

Mešanica tradicionalnih in novih programov na 13. Monoštrskih zgodovinskih dneh

Tradicija in novost sta se spet prepletali med 30. julijem in 2. avgustom, v okviru 13. Monoštrskih zgodovinskih dni. Po več kot desetletni tradiciji se obiskovalci zgodovinskih dni še vedno lahko srečujejo z novimi programi, ob katerih uživajo tako mlajše kot starejše generacije.

V četrtek, 30. julija, so predstavili novo interaktivno zgodovinsko igro z imenom Monoštrska vojaška pot v muzeju Avgusta Pavla. To je dodatek lani predani terenski mizi, kjer so igralci lahko sami v vlogi udeležencev Monoštrske bitke in prek katere lahko spoznajo ta, za Monošter pomemben zgodovinski trenutek. V petek popoldne so predstavili tudi novo knjigo in animacijski film z naslovom 1664 - Monoštrska bitka v Refektoriju cistercijanskega samostana.

Naslednja dneva sta bila namenjena tradicionalnejšim programom, ki so jih obiskovalci že navajeni. Po uradnem odprtju zgodovinskih dni se je na ulicah Monoštra začela tradicionalna povorka v spomin na Monoštrsko bitko. Vse štiri dni smo se na ulicah lahko srečevali z ljudmi v starih oblekah, s starim orožjem; videli smo predstavo lokostrelstva, tudi lutkovno predstavo za otroke in spremljali koncerte popularnih madžarskih glasbenikov. V petek zvečer je veliko ljudi poslušalo koncert glasbene skupine Csík zenekar, v nedeljo zvečer

Utrinek s petkove tradicionalne povorke kot spomin na Monoštrsko bitko

Programi Monoštrskih zgodovinskih dni vsako leto obišče več ljudi. Eden od razlogov je raznovrstnost programov.

pa je mnoge privabil koncert pevke Ildikó Keresztes.

Eden od osrednjih delov programa med vikendom je bil tek spomina na Monoštrsko bitko, ki pritegne vsako leto več tekačev. Profesionalci in športni navdušenci so se lahko prijavi v različnih kategorijah: tek za otroke, hobi tek - dolg je natančno 1664 metrov, glavni tek - dolg 9500 metrov, do križa v Modincih in nazaj ter *para tek*. Zmagovalec glavne tekme je bil ponovno Zsolt Koszár s časom 30 minut in 5 sekund. Kot vsako leto so si po končanem teku navzoči lahko ogledali Monoštrsko bitko »v živo«.

V nedeljo popoldne je bilo tudi srečanje pihalnih godb v organizaciji Pihalne godbe Monošter. Letos so povabili Mestno pihalno godbo iz Körmenda in Mladinski pihalni orkester iz Táplánszentkeresztza. Po popoldanski povorki na ulicah Monoštra so se godbe predstavile s samostojnim programom na dvorišču samostana.

Vsako leto je bolj priljubljena tudi t. i. gastronomska bitka. Bitka je zgolj metaforični izraz za značilno ponudbo monoštrskih restavracij, ki so minuli konec tedna ponujale tradicionalne jedi narodov, katerih vojaki so se borili v Monoštrski bitki.

Glavni organizator uspešne prireditve je bilo tudi letos KD Pannon kapu.

Anamarija Bedič
foto: Ferenc Bana

POLETJE V PAVLOVI HIŠI

Julijsko srečanje zborov je tradicionalna prireditev v Pavlovi hiši – kulturnem domu štajerskih Slovencev

društvo Člen 7 pripravlja zelo različne kulturne dogodke, med njimi so tudi nadvse izzivalni, denimo iz

in vsebin med štajerskimi Slovenci v prvi polovici leta in še druge informacije iz življenja te manjšine. Tako

Po desetih letih, ko je zbor Pavlove hiše vodil Bruno Petrichek, delo nadaljuje zborovodja Matija Horvat (skrajno levo ob predsednici KD Člen 7, Suzanne Weitlaner) iz Beltincev, ki vodi tudi soboško žensko vokalno skupino Žarek. Ta je pela na prireditvi Poletje v Pavlovi hiši.

v Potrni/Laafeldu pri Radgoni. Tokratno je imelo naslov *Poletje v Pavlovi hiši*. Ob domačem mešanem zboru so pele pevke skupine *Žarek* iz Murske Sobote in skupina *Gentle Voices* iz jugovzhodnega vinogradniškega okoliša *Klek/Klöch* (območja, ki še zmeraj privablja obiskovalce iz Prekmurja in Prlekije zaradi značilne kulinarike in odličnih vin. Sicer pa v širšem prostoru s turistično ponudbo spada v Wulkanland – Deželo vulkanov; se opravičujem za *turistični vložek*).

Pevsko srečanje v Pavlovi hiši ima več pomenov. Poleg tega, da spada med *klasične* kulturne dogodke, je spodbuda domačemu zboru (v njem poje tudi nekaj pevk iz Pomurja), ki je edina ljubiteljska narodnostna kulturna skupina štajerskih Slovencev, medtem ko poklicnih niso imeli in jih še vedno nimajo. Dodati velja, da glasbena srečanja lepo zaokrožajo ponudbo Pavlove hiše, v kateri Kulturno

likovnega sveta; ti so najpogosteje del graškega festivala *Štajerska jesen*, ko se v Gradcu zvrsti okoli 200 zelo različnih prireditev z izvajalci iz številnih evropskih držav. Potrna s Pavlovo hišo je edina, kjer je dogodek *Štajerske jeseni* zunaj Gradca.

Zbor Pavlove hiše je leta 2004 ustanovil Bruno Petrichek, ki je lani – po desetih letih – predal vodstvo Matiji Horvatu iz Beltincev. Zbor poje slovenske in nemške pesmi, nastopal je na številnih prireditvah in srečanjih, tudi v Sloveniji, in se lahko pohvali s tremi zgoščenkami. Na julijem koncertu so doslej nastopile pevske skupine iz različnih koncev Slovenije, Madžarske in Avstrije, tako tudi sombotelske *Spominčice* ter zbori in skupine iz avstrijske Koroške in Štajerske. To je vedno lepo obiskan kulturni dogodek in pevski praznik.

Minilo je več kot šest mesecev, zato ponuja pevski dogodek v Pavlovi hiši omembo nekaterih prireditev

in vsebin med štajerskimi Slovenci v prvi polovici leta in še druge informacije iz življenja te manjšine. Tako predsednica KD Člen 7, Suzanne Weitlaner, izpostavlja v marcu razprave o učenju oziroma dopolnilnem pouku slovenskega jezika. Na Štajerskem, tudi v Gradcu, je iz leta v leto ustaljeno dokaj veliko število mladih (več kot 300 učenk in učencev), ki se učijo slovenščino – jezik sosedov

in babic, kajti narodnostnih ali dvojezičnih šol, za razliko od Koroške in Gradišćanske, v tej zvezni deželi ni. Štajerski Slovenci imajo (teoretično) po sedmem členu avstrijske državne pogodbe (letos maja je bila 60. obletnica podpisa) enake pravice kot Slovenci na Koroškem in Hrvati na Gradišćanskem; dejansko pa so velike razlike v izobraževanju, pri topografskih in dvojezičnih napisih, pri medijih in še kje. Pri

medijih je v zadnjih letih le nekaj napredka, in sicer so štajerski Slovenci vključeni v televizijsko oddajo *Dober dan, Koroška!*, zdaj tudi *Štajerska!* Sodelavke in sodelavci te oddaje prihajajo na vse pomembnejše dogodke v Pavlovi hiši (bili so

tudi na letošnjem in večini dosedanjih koncertov) in objavljajo daljše reportaže. Te so najprej predvajane na avstrijski televiziji (z zagotovljenim signalom tudi v Radgonskem kotu, kjer živi največ *slovensko govorečih* Avstrijcev, kot imenujejo pripadnike manjšine), potem pa na TV Slovenija (enako kot *Slovenski utrinki*). Ne predvidene težave so nastale pri postavitvi pretvornika v Radgoni, ki bo omogočal poslušanje celovškega *Radio Agora* – ta enako kot televizija poroča o dogodkih v Pavlovi hiši in deželnem glavnem mestu Gradcu, ki so povezani s štajerskimi Slovenci. Pretvornik za *po-krivanje* dela Štajerske so postavili pred dvema letoma v bližini Lipnice/Leibnitza. Vodstvo se dogovarja, da bi za *Radio Agora* pogosteje poročal sodelavec Pavlove hiše. Stalnega tiskanega medija štajerski Slovenci – za razliko od koroških

kaznice za prostovoljne pripevke in prvi podatki kažejo, da je poteza uspešna). Izdajajo pa *Znanstveno in Literarno zbirko*, v katerih vsako leto objavijo po eno knjigo v slovenskem jeziku, najpogosteje pa dvojezično ali samo v nemščini, s povzetki v slovenščini. Uveljavljena je publikacija, letni almanah *Signal*, ki prinaša besedila avtorjev iz Avstrije in Slovenije in je dosledno dvojezičen. V nekaj več kot desetletju se je zbornik iz skromne publikacije razvil v obsežno brano knjigo. Nekaj podobnega kot Slovenski/Porabski koledar, ki je objavil v prvi številki, leta 1986, nekajkrat manj prispevkov kot zadnja leta; razlika je v tem, da je vseskozi natisnjen v knjižnem jeziku in narečju, na neki način tudi *dvojezičen*.

Eden večjih, če ne celo letošnji največji projekt Pavlove hiše pa je razstava *Življenjske poti*, jeseni pa bo izšel

Z razstave *Življenjske poti*, ki bo v Pavlovi hiši na ogled do konca oktobra (do 6. novembra).

in gradišćanskih Hrvatov – nimajo (koroške Novice, ki so nastale pred kakšnimi desetimi leti z združitvijo Slovenskega vestnika in Našega tednika, so tačas v tako hudih finančnih težavah, da so naročnikom poslali neizpolnjene denarne na-

tudi obsežnejši katalog. Razstava prikazuje in obravnava vsakodnevne delovne izkušnje *zdomskih delavk* iz Slovenije na avstrijskem Štajerskem. O vsebini projekta bomo pisali v Porabju po izidu kataloga in zaključnega pogovora.

Ernest Ružič

Prvič v Ameriki

Leta 1956 je veliko ljudi pobegnilo v Ameriko, med njimi tudi dedkov brat Rudi Vajda s svojo ženo. Začela sta novo življenje daleč od rojstnega kraja, Sakalovec. Sama si nikoli nisem mogla predstavljati, kako bi lahko živela več tisoč kilometrov

sorodnike, ki so me čakali na letališču, je strah takoj izginil. Sedemurna časovna razlika mi – hvala bogu – ni povzročila težav in tako sem lahko takoj začela uživati vsak trenutek bivanja v Chicagu. Sorodniki živijo v predmestju. Tam je veliko

Sakalovčani na madžarskem pikniku

daleč od svojih najdražjih. Po naravi sem zelo radovedna, rada poslušam življenjske zgodbe in gledam stare fotografije. Že od takrat, ko sem na fotografiji videla prababico (preprosto kmečko žensko v elegantni obleki pred chicaškimi nebotičniki), sem si želela, da bi enkrat tudi sama obiskala t. i. zemljo svobode. Moje sanje so se z leti okrepile, saj sem videla ogromno ameriških filmov in vedno sem poslušala, da je Amerika drugačen svet. Pred dvema letoma so nas obiskali sorodniki iz Chicaga in takrat sem izrazila željo, obiskati njihove kraje. Seveda so bili sorodniki zelo navdušeni in že lani so me nenehno klicali, kdaj pridem. Letos sem se počutila dovolj pogumno za uresničitev teh sanj. Konec junija sem se odpravila na svoje prvo veliko potovanje. Čeprav sem že večkrat letela, moram priznati, da sem se bala deseturne vožnje z letalom; moj strah je stopnjevalo tudi dejstvo, da sem potovala sama. Ko sem preživela polet in zagledala

zelenih površin, dreves, rož, idiličen kraj za družine. Po večerji sem se z veseljem

Madžarska cerkev v Chicagu

sprehodila naokrog in opazovala družinske hiše, zgrajene v različnih stilih.

V Ameriki sem preživela tri tedne. V tem času nisem spoznala samo življenja Američanov, ampak sem tudi sama živela tamkajšnje življenje. Prvi teden sem veliko kolesarila, videla Botanični vrt Chicago, si ogledala uni-

verzitetno mesto Champaign, se udeležila predstave Mary Poppins, v kateri je nastopila tudi moja sestrična. Prvi konec tedna smo šli na tako imenovani madžarski piknik, ki sem ga zelo čakala. Vedela sem, da bo tam veliko ljudi tudi iz Sakalovec, ki so leta 1956 pobegnili v Ameriko. Po maši na prostem se je začela zabava, na mizah so se vrstile madžarske jedi in po radiu smo lahko poslušali madžarske pesmi. Tudi Sakalovčani smo se zbrali skupaj in se prijetno pogovarjali, poskrbeli smo tudi za skupinsko fotografijo. V njihovi družbi sem se počutila zelo dobro. Naslednji teden sem končno spoznala mesto Chicago, ki leži ob jezeru Michigan. To jezero je precej večje kot Jadransko morje, ob njem se razprostirajo peščene plaže, zeleni parki in kolesarska

in konferenčni centri, razstavnimi prostori in restavracijami.

Povzpela sem se na orjaško kolo na obali in tudi na Hancockov observatorij, od koder se ponuja čudovit razgled na tretje največje mesto v ZDA s tremi milijoni prebivalcev. Sprehodila sem se po Millenium parku, si ogle-

Razgled iz nebotičnika John Hancock

dala prelepo, veliko fontano Buckingham v Grantovem parku in živalski vrt, seveda pa sem šla tudi na »šoping«. Vkrcala sem se tudi na ladjo in si ogledala mesto še v večerni svetlobi. Chicago se ponša tudi s tradicijo džeza in bluza, staro in moderno arhitekturo in zanimivo kulinarčno ponudbo. Seveda Amerike nisem mogla zapustiti, ne da bi pokušala ameriške hamburgerje, palačinke in pite. Ker imam rada mehiške jedi, sem bila tudi v avtentični mehiški restavraciji.

Američani 4. julija praznujejo dan neodvisnosti. Ta dan so ljudje oblečeni v barve ameriške zastave. Tudi jaz sem oblekla takšno majico in zvečer smo šli na konjsko dirkališče. Tam je bilo ogromno ljudi in ogledali smo si čudovit ognjemet. Zanimivo je bilo doživeti njihov državni praznik, stati med več sto ljudmi, ki pojejo ameriško himno. Zadnji vikend sem šla k maši v madžarsko cerkev svetega

Štefana. Prelepa cerkev ima tudi klet, ki služi kot kulturni dom. Tu pripravljajo ples, prireditve v organizaciji Madžarov v Chicagu. Tisti konec tedna je reformatorska cerkev organizirala Festival madžarskega golaža. Dvodnevni festival je potekal na velikem dvorišču, kjer je bilo tekmovanje v

kuhanju golaža, ljudje pa so poleg golaža lahko pokušali še druge madžarske specialitete: langaše in kolače (kürtös kalács).

Po treh tednih je prišel čas za vrnitev. Pred potovanjem mi je veliko ljudi reklo, da jih Amerika sploh ne privlači. Moram povedati, da negativnih izkušenj nisem imela; vseh mi ni bilo edino to, da so bile restavracije prehladne zaradi nenehne uporabe klime. Bila pa sem prav presenečena nad zelo dobro hrano; v restavracijah in trgovinah je bilo osebje povsod vljudno in tudi na ulicah te ljudje pozdravijo skoraj na vsakem koraku. Lahko bi rekla, da so se mi sanje uresničile. Pravijo, da ne smemo sanjati o življenju, ampak moramo živeti naše sanje. Jaz pa že načrtujem naslednji potovalni cilj, kajti spomine in občutke, ki jih doživim v novih krajih, mi nihče ne more vzeti ... ostanejo moji na vekomaj.

Anita Vajda

OD SLOVENIJE...

Medvedjev ob Ruski kapelici

Ob Ruski kapelici pod Vrščem so pripravili tradicionalno slovesnost v spomin na več sto ruskih vojnih ujetnikov, ki jih je v času prve svetovne vojne, leta 1916, med gradnjo ceste čez prelaz Vršič zasul snežni plaz. Ruska kapelica je v skoraj stoletju svojega obstoja postala simbol miru in prijateljstva med slovenskim in ruskim narodom. To so poudarjali tudi govorniki na slovesnosti in ob tem spomnili, da letos mineva sto let od začetka Soške fronte, na kateri je umrlo več kot milijon ljudi različnih narodnosti in veroizpovedi. Premier Miro Cerar, častni pokrovitelj prireditve, je poudaril, da je "sporočilo kapelice - sporočilo miru" in dodal, da se je za mir treba truditi vsak dan in vedno znova. Ruski premier Dmitrij Medvedjev pa je v nagovoru dejal, da dejstvo, da kapelica, "spomenik nesmiselnosti vojne" še živi, dokazuje, da iskrena čustva enotnosti slovanskega življa naših prednikov živijo še naprej, čeprav so se vmes zamenjale države in družbeni sistemi. Nekdanji predsednik republike Milan Kučan je v imenu društva Slovenija-Rusija opozoril, da sta vojna in ravnovesje strahu v današnjih časih nesprejemljivi sredstvi za reševanje sporov med državami. Slovesnosti so se udeležili tudi mnogi drugi visoki predstavniki iz Slovenije in Rusije.

Veleposlanici v Parizu skrajšali mandat

Policija je potrdila, da preiskuje domnevne nepravilnosti pri poslovanju veleposlaništva v Parizu. Nadzor dela veleposlanice Veronike Stabej je že lani novembra odkril zlorabo službene kartice in vozila, neupravičene in nenapovedane odsotnosti iz države ter poneverbo in oškodovanje proračuna. Generalni sekretar zunanjega ministristva Stanislav Vidovič je pojasnil, da so veleposlanici skrajšali mandat za eno leto (z 31. julija 2016 na 31. avgusta letos) in ji dali opozorilo pred odpovedjo delovnega razmerja ob morebitnih novih kršitvah. Zahtevajo tudi povračilo neupravičeno prisvojenih sredstev; delno naj bi jih že vrnila.

Nega Porabskoga dneva brezi muzike, nega Srečanja Slovenov brezi veselice. Tau je djenau tak bilau 18. juliuša v Andovci, gde so po kulturnom programi, že kauli péte vöre začnili igrati goslarge s Slovenije. Organizatorge so pozvali *Ansambel Skok*, od šteroga vsi členi nej daleč od reke Müre živejo. Na začetki smo leko od nji čüli narodnozabavno muziko, tau je s fudami, trobentov, klarinetom, gitarov pa basom, štera se najbole na Gorenjskom igra. Najveksiva slovenskiva majstra te glasbe sta bila *Lojze Slak* pa Slavko Avsenik (badva sta na žalost že na vöke dojdjala svojo harmoniko). *Ansambel Skok* pa je sledik pokazo, ka popularno muziko, slovensko pa rovačko, tö vej igrati.

»*Ansambel Skok má letos 15 lejt. Štiri lejta smo igrali kak trio, te smo pa ščeli malo več. Smo cujzveli trabüinto pa klarinet, tak nas je pet, pa igramo zabavno muziko tö že edenajset lejt*« - je pripovejdo voditeu skupine *Tadej Žižek*. Fudaš iz Prekmurja je cujdau: »*Igramo na veselicaj, zdavanjaj, abrahamaj, kama nas pozovéjo. Igramo Slovencam na tihinskem: v Nemčiji, Avstriji, tü na Madžarskom. Ovak pa v bližanjji slovenski krajinaj, kak so Prekmurje, Prlekija pa Štajerska.*«

Goslarge vsikši keden vküpridejo na probe. »*Nekak se organiziramo, vejpa moramo. Gnauk na keden mamovaje, tisti den nekaj najdemo cajt. Tau so dvej-tri vöre vsikši keden, pauleg slüžbe*« - je raztomačo harmonikar Žižek. »*V ansambli mamovaje dva škonika za muziko, šteriva včita na Glasbenoj šauli v Murski Soboti. Za gnauk igramo vse pesmi drugi goslarov, mamovaje plan, ka bi letos dvej-tri svoje nauve gorvzeli. Malo narodnoga, malo zabavnoga. Tak ka prauti konci leta nika bau za radio*« - se smeje Tadej Žižek pa se že nalečüje titi nazaj na oder. »*Fanj nam je ska-*

us bilau v Porabji« - eške povej -, »*večkrat smo že tü igrali pa smo veseli, če nas sé pozovéjo. Publika je v redi, atmosfera je dobra.*«

»*En par naši članov je oprvim v vašoj krajini*« - vzeme prejk rejč kitarist *Primož Kirič*. »*Za nas je sploj zanimivo, če srečamo nauve lidi, vidimo njine navade. Na dosta mejsta*

potüjemo, zavolo toga moremo spoznati Slovence prejk grajnco tö.«

Ansambel Skok je v Andovci igro v črni, kratki pólónaj. »Mamo

usi tradicionalni gorenjski narodni gvant tö, depa gnes je v Porabji tak vrauce, ka mo raj ostali v kratki srajcaj« - se smeje gitarist Kirič, šteri spejva tö. »*Ge sem odo v glasbeno šaulo pa sem se včiu igrati na fude. Zdaj pa me bole veseli gitara.*«

Skok je pravi pomurski ansambel. »*Mi smo z bejdvej*

strani Müre, eni bole s štajersko-prlečkoga konca, drugi s prekmurskoga. Muzikanti se dobro poznamo na tom tali Slovenije. Nega problemov,

eden drugoga pozovémo, vsi se poznamo s srečanj. Dosta takši programov geste, pa se že od tistec poznamo, če stoj nüca nauvoga člana za svojo skupino, brž najde.«

Kak smo leko čüli, gnauk igrajo narodno, gnauk popularno muziko. »*Na našom programi je palajfi polonje pesmi, štere so klasične pa se igrajo v Sloveniji. V pop repertoari pa obnavlamo pesmi, vej je pa vsikdar nika nauvoga. Pri nas se dosta poslüša rovačka glasba, tak se moramo vsikdar včiti, ka je med mladino popularno iz Slovenije pa Hrvaške.*«

V Andovci je vsikši leko pleso na muziko Ansambla Skok. Škoda samo, ka je zavolo ice malo preveč »špricer pavz« bilau pa bi leko v zabavnom deli malo več slovenski pesmi poslüšali. Depa što je sto, se je leko fanj veseliju na letošnjom Porabskom dnevi, na šterom se je zadvečerka mlatilo z mašinom.

-dm-

III. Tabor za ohranjanje ljudskih običajev v Küharjevi spominski hiši

Küharjeva spominska hiša (Slovenska zbirka) na Gornjem Seniku je spet organizirala tabor za ohranjanje ljudskih običajev, in sicer od 6. do 10. julija.

Na taboru smo znova imeli delavnice, na katerih so učenci Dvojezične osnovne šole Jožefa Košiča - bilo jih je 18 - pekli kruh, izdelovali papirnate cvetlice, pletli iz koruznega ličja

in kuhali stare porabske jedi. Razen tega smo pripravili likovno tekmovanje in ljudske igre. Dvakrat so imeli učenci še rokodelsko delavnico, kjer so delali moderne okraske. En

dan smo preživeli z vodjo Razvojnne agencije Slovenska krajina Andrejo Kovač. Šli smo tudi na sprehod in si ogledali vzorčno kmetijo, na koncu smo v Hiši jabolk pekli pico.

V sredo popoldan pa smo se kopali v Monoštru.

Ob koncu tabora smo pripravili razstavo, ob tabornem ognju pa smo peli lepe porabske in madžarske pesmi. S kitaro nas je spremljal Dušan Mukič.

Vse delavnice so bile v slovenskem jeziku oziroma v porabskem narečju.

Naš cilj je bil, da bi mlade generacije spoznale stare poklice in obrti ter stare šege in običaje in s tem tudi slovenski jezik. Upamo, da se je to uresničilo.

Na koncu so zahvaljujem vsem, ki so mi pomagali pri delu, to so: Eva Lazar, Szabolcs Magyar, Norbert Gyeček, Ilonka Braunstein, Marija Ropoš, Cilika Čato, Žuža Čuk, Iluška Časar Dončec in Andreja Kovač.

Ibolya Neubauer,
vodja muzeja

SKORAJ VSI POZNAMO »BELO GOLOBICO« V BOGOJINI

Bogojina, najslikovitejša in najstarejša vas v Prekmurju, leži v osrčju tega dela naše dežele, kjer se stikajo značilni svetovi levega brega reke Mure, Ravensko, Dolinsko in gričevnato Goričko. S skoraj 680 prebivalci je drugo največje naselje v občini Moravske Toplice. Na jugu jo omejuje rečica Lipnica, na zahodu Bogojinski potok, na severu pa vinogradi, ki preidejo v gozdove. Kraj je bil v pisnih virih prvič omenjen leta 1208, trške pravice pa je pridobil 1688. Zgodovina kraja je še dolga, a nas zanima zgolj tisti beli biser, ki si ga ogleda skoraj vsak obiskovalec Prekmurja.

Prekmurje ima kar nekaj umetnostnih pečatov, s katerimi se ponša na kulturnem zemljevidu Slovenije. Eden najlepših med njimi je gotovo bogojinska cerkev, znana daleč prek meja naše dežele. V njej je namreč arhitekt Jože Plečnik zapustil izročilo, kjer se duh lokalne arhitekture preliva v skrajno izbrušen moderni oblikovni jezik. Snežno beli stavbi, ki je bila očitno postavljena prav za ta delček prekmurske zemlje, domačini radi pravijo »bela golobica«. To edinstveno lepoto ji je nadel slovenski arhitekt Jože Plečnik, rojen leta 1872 v Ljubljani. Skozi »njegov čas« so ga mnogi slavili, mnogi so ga zapostavljali, malokdo pa se je zamislil v strmo pot njegovega delovnega življenja – od njegovih začetkov na Dunaju, dela med Čehi in njegovega prvega in za nas najpomembnejšega delovanja v domovini.

Verjetno obstaja malo cerkva, pri katerih se je posrečila tako dovršena povezava starega z novim. Prva cerkev v Bogojini se omenja že v 14. stoletju in je bila tedaj posvečena Sveti Trojici. Imela je prizidan zvonik z nizkima opornikoma, na zahodnih vogalih ladje pa sta bila postavljena diagonalno, v prostor segajoča opornika. Obok je bil banjast, tipičen za romansko obdobje. Sama cerkev pa je imela raven lesen strop. Avtorstvo prizidka se po nekaterih virih pripisuje celo tedanjemu arhitektu in slikarju Janezu Aquili. Župnijo so takrat vodili različni duhovniki.

Posebej velja omeniti letnico

1914, ko je župnijo prevzel župnik Ivan Baša iz Beltincev. Bil je izobražen mož, med drugim je celo prevedel katekizem v prekmursko narečje. Predlagal je gradnjo nove cerkve, saj je bila stara dotrajana. Za ta korak pa se je obrnil na Jožeta Plečnika, ki je delo sprejel. Nikakor ni bil navdušen nad idejo, da bi stare cerkev podrl, temveč da bi jo združili v sožitje z načrtom nove.

Plečnik je za novo cerkev izdelal dva načrta, a si je po ogledu razmer v Bogojini ustvaril še tretjega, ki mu je tudi najbolj ustrezal. Med nastajanjem načrtov je pri-

dobil tudi svoj krog sodelavcev. Za zidavo in vodenje je zaprosil Antona Suhadolca in mladega diplomiranega asistenta Franca Tomažiča. Tomažič je spomladi leta 1925 prevzel vodenje zidave, Plečnika pa je hkrati obveščal o poteku zidave.

Da se je pri bogojinski cerkvi Plečnik odločil ohraniti prvotno še romansko cerkvico, mu je v nadaljevanju narekovala tridelnost njene zasnove: v prvem pasu je ostalo preddverje, to je stara cerkev z apsido in nov okrogel zvonik z asimetrično postavljenim stolpičem. V drugem pasu spada osrednji kvadrat dveh neenakih ladij z asimetrično postavljenim centralnim stebrom, iz katerega se vzpenjata dva vzdolžna in dva različno visoka prečna loka. V tretjem, zadnjem pasu pa sta prezbiterja in zakristija.

Kadar se soočamo s Plečnikovo arhitekturo, moramo vedeti, da je bil človek, ki je obvladal socialni položaj v prostoru in času, kjer je ustvarjal. Njegova dela so zasnovana za ljudi, kar pomeni, da se je trudil, da bi odgovoril na vse duhovne in materialne

potrebe najširših slojev. V vseh fazah njegovih del je prisotna razumnost potreb, oziroma pravčnost, kot je dejal njegov asistent Tomažič. Čeprav tudi ljudje v Prekmurju niso bili občutljivi za abstrakcijo, monumentalnost in za čisto obliko, so se zavzemali predvsem za simbolizem, ljudske dodatke in bogatost. Plečnik je tudi hotel, da bi bila posebnost vsake funkcije v arhitekturi vidna in živa, saj pravo arhitekturo prepoznamo le s srcem. V svojih delih pa si je tako prizadeval uveljaviti novosti, ki so bile mnogokrat posebne in daleč od aktualne-

ga tehnološkega stila. Njegov odnos do klasične umetnosti, predvsem do antike, je bil pri njem vedno globok.

Zidarska dela nove cerkve, ki je bila tokrat posvečena Gospodovemu vnebohodu, so bila v grobem končana septembra leta 1927. Opremljanje notranjosti pa se je zavleklo čez 2. svetovno vojno, vse do Plečnikove smrti. Posebnost cerkve je strop, sestavljen iz okroglih tramov in desk. Nanj je Plečnik obesil izdelke prekmurskih lončarjev. Njihovo delo je imel za sebi enakovredno, kar kaže na to, s kakšnim spoštovanjem se je mojster vživljal v kulturno tradicijo tega dela Slovenije. Nekaj let pred smrtjo je na željo župnika Jožeta Gjurana poskrbel tudi za manjkajočo opremo cerkve. Iz slavonskega hrasta je ustvaril v antičnem duhu zasnovan glavni oltar in ga – podobno kot strop – okrasil z lončevino. Napis Moj mir, ki ga je treba brati kot ime slovanskega kneza Mojmir, kaže, da se je tudi Bogojina – podobno kot vse slovensko Prekmurje – morala upirati prikitemu pritisku madžarizacije,

o čemer nam med drugim ganljivo pripovedujejo spomini Ivana Baše. Stranski oltar Svetega Jožefa s kipom Jožeta Lapuha je narejen iz podpeškega kamna, prav tako tudi prižnica. Slikar Janez Mežan je izdelal freske Križevega pota in Vstajenja.

Na podstrešju cerkve je urejen pevski kor, s katerim je arhitekt staro stavbo tudi optično povišal, tako da ni utonila v novi, ampak jo je ta materinsko zaobjela. Obliko obstoječe apside je na drugi strani ponovil z večjim zvonikom, ki je postal nujen zaradi novega obsega cerkve in njene višje dvokapne strehe. Bolj spoštljivo se ne bi mogel lotiti prenove stare bogojinske cerkve, ki je ob novi ohranila vse svoje značilnosti in celo zvonik, čeprav skrit pod novo streho. Stebre za zvonik je izdelal kamnosek Vodnik iz Ljubljane in so iz podpeškega kamna (kamnolom v Podpeči). Stebri pod ploščadjo stolpa simbolično predstavljajo apostole kot stebre cerkve, stolpič nad ploščadjo pa Kristusa. Zvon je naročil Amerikanec Franc Berden iz Filovec.

In zakaj »bela golobica«? To bi gotovo najbolje znali razložiti domačini. Moja razlaga pa je takšna: v tem se skriva na svoj način pričarana simbolika, ki cerkev še dodatno povečuje z neskončno lepoto in spoštovanjem. Bela barva je simbol čistosti, duhovnosti in božanskosti. Bela barva Kristusove srajce ga označuje kot Božjega sina pred začetkom Pasijona in izpričuje njegovo naravo v motivu Vstajenja in Vnebohoda. Medtem ko je golobica že v zgodnjem krščanstvu predstavljala simbol miru. Pojavlja se tako v Stari kot v Novi zavezi – v slednji v prisposodbi Svetega Duha, ki Mariji naznanja Kristusovo rojstvo.

Tako je ta »bela golobica« božanski pečat sredi prekmurskih zelenih travnikov, ki vsakega obiskovalca navdihuje s svojo čudovito impresivno motiviko in ga napolni s tako globokimi vtisi, da jih z besedo skorajda ni mogoče izpovedati.

Dandanes se moramo na Plečnikovo delo in življenje prav tako ozreti s hvaležnostjo in skušati ugotoviti njegov pomen za našo kulturo.

Mojca Polona Vaupotič

... DO MADŽARSKE

Predsednik madžarske vlade o migraciji

Na madžarskem seminarju in študentskem taboru, ki so ga že 26. priredili v kraju Tusnádfürdő v Transilvaniji, je tradicionalno govoril tudi madžarski premier Viktor Orbán. Poslušalci so lahko spoznali njegove poglede na Evropo, migracijo, multikulturalizem, politično levico in na madžarsko-romunske odnose. Spraševal se je, ali se bo Evropa, kot jo poznamo, ohranila; nevarnost bo namreč šele prihajala iz notranjosti Afrike. Madžari pa si ne smejo dovoliti preizkusov multikulturalizma; njihova država je tudi sicer v migracijskih kleščah z juga in zahoda. Premier je pozitivno ocenil izide »nacionalne konzultacije«, ki jasno kažejo naperjenost odgovornih proti migraciji. Madžarsko pot v politiki in gospodarstvu je označil kot uspešno, četudi ji Bruselj nasprotuje. O domačih levičarskih strankah pa je povedal, da njihovi politiki »preprosto ne marajo Madžarov«. Državo bi najraje spremenili v tabor prebežnikov, tako Orbán, ki je naznanil dokončanje začasne ograde na srbski meji do 31. avgusta.

Objavili so minimalno število točk za vpise na visoke šole

V tem letu se je za vpis na madžarske visokošolske zavode potegovalo 105.000 kandidatov, na katero od ustanov se jih je uvrstilo 72.000. To je za 1500 dijakov manj kot prej, kar pojasnjujejo z demografskimi vzroki, kot je na primer manj maturantov. Kar 55.800 sprejetih se jih bo šolalo z državno štipendijo, torej brez šolnine.

Največ točk je bilo potrebnih na smereh uporabna ekonomija, ekonomska analiza in mednarodne študije. Tudi uvrstitev na najbolj priljubljeno Univerzo ELTE v Budimpešti, še posebej na nedeljene pedagoške smeri, ni bila preprosta: izredno veliko točk je bilo potrebnih za smeri angleščina in nemščina, narodnostna nemščina ter fizika in informatika. V splošnem se je največ kandidatov prijavilo za smeri ekonomija in menedžment, predšolska vzgoja, strojništvo, informatika in pravo.

Barbejrova tepača

Samo do kolen sam si vüpo v mourdje, ar sam znao plavati samo kak barbejrova tepača, štera je prišla te na red, gda neje več rejzala klinga ali gda je gut mogo prlej vkraj kak zaraščena brada. Gli zatou nejsam nikak vörvo, ka de me voda sama gor držala. Gnouk sam tou tüdi probo: vlego sam si na rbet, pa vse štiri dao od sebe kak morska zvezda, štera tüdi nema plavüti kak vsakša riba, pa naj živé v peskovskom potoki ali pa tak globoko v mordji, kam ne segne niti najbolje sijouče sunce.

Toga pa je té bilou več kak preveč. Speko sam se kak kromper v reglini, pa tüdi lüpati sam se začno, či gli sam cejle dneve preležo pod borovinjom. Oča pa mati sta me té prvo pout vzela na mordje, štero sam vido samo na televiziji, gé je bilou sivo, v istini pa je bilou tak plavo, kak oči deklinice, štera je vsakši den prišla k meni. Bila je kakšno leto mlajša, neje bila ešče ženska pa tüdi deklinica neje več, ar je dišala po vrouči morski souli kak prvi raji snejg.

Či gli je plavala kak najbolje bistra riba, se neje mogla načüditi kejpom v mojoj knigi, v šteroj so bilej namalane takšne morske stvarine, kakšne si niti Boug neje mogo vözbroditi. Nej samo, ka so ribam zrasle golobeče perouti, liki tüdi tou, ka so v mourdji živele prave morske mačke, morski lejvi, morski psovi, morske krave, štere do gnouk svejta odišle vö z vodé pa živele dale kak navadne mačke, lejvi, psovi ali krave.

»Štiri mejtre san že bijla pod vodou, pa kaj takšnoga ešče nejsam vidla,« je pokazala s prstom na morskoga šarkanjna, šteri lejko gor obrne tüdi največši šift.

»Gvüšno tou ne moreš videti s proustimi očami, Marina,« sam zdigno glavou.

»Mogouče bi lejko ti, ar maš moška plüča,« ji je vujšo smej. »Moja plüča so menša kak vra-

bleča, sam biu na rentgeni,« sam se vgrizno v čobe.

Ona pa je samo obrnoula stran v knigi pa se zaglednola v kejp velke školke (kagyló), štera, gda je lačna, lejko pogej tüdi morskoga psa, či gli nema niti čoub, niti zoubi.

»Pouleg toga pa plava ešče slabše kak tepača,« mi neje

pistila do rejči, »ar je cejli žitek priraščena na kamen ... Pa tak globoko je, ka jo lejko najdeš samo s posvejtom ...«

»S posvejtom?« se mi je začnilo zadržgavati, ar sam si brodo, če ne moreš v vodej sopeti, ne more tüdi posvejt goreti, zatou v ovi morski globočini ne more drügo živeti kak kmica.

»Vej pa mački tüdi vidijo v kmici,« me je poklonckala po čeli, ar sam takšni nimak, »pa ivanjske müje (szentjánosbögár), štere eti pri nas ne živejo, tüdi s sebov nosijo posvejt.«

Ges pa sam vsakšo pout, gda sva se srečala z očami, vedo, ka je pravi posvejt samo v njenij očaj.

»Če ti povem po pravici, ne vem, kakšni so tisti posvejti pod vodou, znam pa, kakšni so posvejti za šifte ...«

»Za šifte?« sam zadjeklau.

»Za šifte,« me je primlila za rokou, »pa nej samo zatou, ka ne zabloudijo, liki zatou, ka znajo priti po pravi pouti k nam ali od nas ...«

Sigdar kouli sedme je prišo njeni oča z motornim čunaklinom po mojo Marino. Zgledno

šteri nam je zapretiu, ka bi nas lejko ta obrno, je poprijela za kormanj tüdi moja Marina.

Štera me je za kakšne pouvöre že pelala po stubaj na vrej törna za šifte, v šterom je svejto tak žarki posvejt, ka me je do kraja zaslepno. Prijó sam se za stenou, moja Marina pa je samo brez rejči stoupila pred mené, dokec sam pá spregledno. Nejsam mogo vörvati: vse-naokouli takšni mer pa takša kmica, ka bi jo lejko rezo, globoko spodkar pa mordje, v šterom so gvüšno že vse tiste stvarine iz ove najine knige odišle spat.

»Niti edna zvezda se ne vidi tak na daleč kak té najni posvejt,« me je blago küšnila na lice. »Gvüšno si ga tüdi ti vido, gda si nas sé pelo ...«

Nejsam pa nejsam se mogo spoumniti, če sam ga rejsan vido, ar sam samo kak klejšč držo kormanj pa gledó v mordje, štero pa me té gvüšno neje melo za tepačo, ar bi ga lejko, če bi samo ščeo, s čunaklinom razklaó na dvouje ali na trouje.

»Vidiš tam daleč ove male posvejte?« me je odpelala do oukna.

»So tou šifti, Marina? Kak če ne bi plavali po vodej? Kak če jih gor drží nebou ali kmica, Marina,« nejsam mogo priti k sebi.

»Ovačik pa šifti segajo dosta globše, kak se potapla moj oča. Celou prejk petnajst mejtrov. A moj oča mi sigdar prinesé kakšno školko. Najrajši takšno, štera ma perlo (gyöngy) ...«

»Perlo?« sam zabezekno, kak če bi naja zejla tista velka školka iz moje knige, štero je naskrivma vzela s sebov.

»Moj oča je doli v svoji pisarni, ar si more v knige zapisati vsakši šift, šteri plava mimo. Šifti majo imena kak mi,« je začnila potüjma prebejrati prste, »moj oča je dao našomi čunaklini imé po meni ...«

»Ges pa bi dao imé po tebi cejlome mourdji,« sam ji zašepet-

no, gda sva stoupila v očovo pisarno.

Sedo je za mizo, na vüjaj je meu slušalke, zapisavo si je, kak je pravo, kurs ladje, ka je pomenilo, kam pa od kec ide, moja Marina pa me je odpelala k stenski karti, na šteri je biu z malim križecom označeni naš tören za šifte.

Če je on cejlo nouč brodo, ka pa kak si mora zapisati v svojo knigo, sva se müva vse globše potaplala v mordje, štero je vgojno žarilo kak vougeldje. Nejsam mogo vzeti oči s sunca, štero je raslo vö z mordja, pa tüdi s svoje Marine nej, štera mi je, gda je oča okouli poudneva zakurblo svoj čunaklin, potisnila v roké mali pakec, šteroga san smeo odprejti samo té, gda smo prišli domou.

Ešče itak plavam kak tepača, moja žena pa kak žaba pa tepača, moj sin, šteri samo poležava v senci pa cejli čas gleda na telefoni morske stvarine, pa samo po pejsko. Pa itak smo trno srečna familija. Pred trejmi dnevi nas je odpelo turistični šift na bližanji otok (sziget). Tisti tören za šifte ešče itak stoji. Samo je prazen, ar gnesden šifte vodijo kompjuteri. Tören so vönapravili kak muzej: oglednili smo si ga na zvünaj pa na znotraj. Moj sin je vse pokejpo, doma mo si kejepe v mejri poglednoli. Na tistom stoli, za šterom je té sejdó njeni oča, so bilé slušalke pa odprejta kniga, v šteroj je stalou, ka je slednji šift eti mimo šou pred enajstimi lejti. Tou mi je sin, šteri je stran pokejpo, parkrat ponouvo, neje pa v pamet vzeo, kaj je bila pouleg odprejta ešče edna kniga s kejpami morskoh stvarin. Prejk dvej strani je ešče stala tista velka školka, štera lejko pogej morskoga psa, v moji, ščen povedati, v Marinini, štero vsakše telko vzemem v roké, pa se ešče itak dela mordje, štero me bole gor drží kak najbolje tou-pa barbejrovo tepačo.

Zakoj, zakoj?

Kak je mali Peter gučati začno, so se za njegve stariše začnole nebeske nevoule. Njegva prva rejč je nej bila »mama« ali pa »ata«.

Nej, sploj nej! Njegva prva rejč, ka go je vedo vöprajti, je bila »zakoj«. Pa je vsigdar škeu za svoj »zakoj« nazaj dobiti tö, »zatoga volo«. Depa stariša vsigdar ne vejta tak povedati, kak bi mali Peter tou škeu čüti.

Zakoj san Peter?

Gestejo dnevi, v steri mali Peter brž gor stane. Geste zranjek, ka mali Peter trno rad dolgo spi. Gestejo dnevi, v steri ga nej trbej gor bidity. Gestejo takši zranki, gda ga trbej gor zgoniti. Na, ga trbej obidity. Ranč zdaj je takšen den gé.

»Peeeteer,« ga zove njegva mama.

Vö iz njegve sobe se nika ne čüje. Nej ena rejč, sploj nika vö iz sobe ne pride. Mama vüjo na dveri deje, poslüša. Mama kloncka. Nika. Mama kloncka eške gnouk. Znouva se nika vö iz sobe ne čüje. Mama postrašena grata. Mama je postrašena, aj je njeni sin nej betežen grato. Aj nej kakša nevola. Zatoga volo eške gnouk, kak najbolje na glas skrči:

»Peeeteeeeeer!«

V sobi se nika gene. Vcejlak naraj se nika giba es pa ta. Mama vüjo eške bole na dvere deje. Poslüša. Vcejlak naraji pita:

»Peter? Si se zbüdo?«

»Leko ka sam se, leko pa ka nej,« se čüje.

Mama si odejne, nikše bajje nega. Nazaj v künjo odide. Mali Peter malo za tejm za njou stodji. Mama se vznak obrne, mali Peter go za kiklo vleče.

»Mama, zakoj name za Petra zovete? Škem prajti, zakoj sam Peter gé?«

Mama ga samo gleda. Leko bi njemi prajla, ka sta z njegovim atom škela sina Petra meti. Depa, gvüšna je, ka se pri tejm ne more skončati. Nej, pri njenom sinej se s tejm ne more skončati. Gvüšno de začno »zakojati«.

»Sin moj, zatoga volo, ka vsikši človek svojo menje mora meti,« si mama brž zbrodi.

»Depa, zakoj? Zakoj sam ge Peter pa nika drugo nej. Zakoj sam ranč Peter gé,« mali Peter svojo mamo eške bole za kiklo vleče.

Eške sreča, ka ata nut na dveri stoupi. Čüje od sina spitavanje.

»Ti ménje maš po svojom dejdeki. Un je Peter pa zavolo njega si ti tö Peter. Vej pa tou nej tk žmetno razmiti,« ata skrak njega stopu, aj mama enja za kijklo vlačiti.

»Depa, zakoj? Zakoj je moj dejdek Peter? Leko bi vcejlak ovakšo ménje emo. Tak bi ge tö nej Peter biu,« mali Peter zdaj ato za lačnico vlači.

Mama kijanco tanja. Ata se že za sto doj vsede. Mama skrak njega doj vsede. Mali Peter sam sredi künje ostane. Ata brodi. Brodi mama tö.

»Zakoj sam nej Lujzek, zakoj ranč Peter. Zakoj se moj dejdek ovak ne zove. Zakoj je tou tak gé,« malomi Petri nika nej zavolé.

»Če škejš, ti ménje brž leko vömenimo,« ati na pamet pride.

»Nej, tou pa nikak nede šlou! Že sam se kuj navčo, ka sam Peter gé. Nika nemo vömenili! Ge Peter ostanem. Depa, zakoj ranč Peter,« se mali Peter za sto doj vsede. »Tak, zdaj pa bi Peter rad zajtrik emo!«

Mama cejla srečna zajtrik na sto deje. Srečna, ka se je tou koulak imena zgotouvalo. Mali Peter ocvrejta dajca gej, zmaje si na velke zdene:

»Depa, zakoj ranč Peter?«

Miki Roš

Julija se je dogajalo

Društvo porabske mladine velikokrat predstavlja svoje dejavnosti v časopisu Porabje. Julija sem že pisala o tem, da smo se udeležili prireditve Dobrodošli doma na Ptuju. Tokrat bom na kratko poro-

čala o dejavnostih in dogodkih, ki so še potekali julija.

Najprej o dobrodelni akciji članov Društva porabske mladine, ki je med cilji letošnjega delovnega načrta in jo je uspelo izvesti popolnoma naključno.

Od 4. do 13. julija so v Sakalovcih gostili otroke in mladostnike iz Deve v Transilvaniji. Prišli so iz domov, kjer živijo otroci brez staršev. Ko sem izvedela, da bodo v Porabju, sem napisala sporočilo članom Društva porabske mladine, da stopimo skupaj in jim poskušajmo pomagati. Prosila sem jih, naj zberejo obleke in čevlje, ki so jih prerasli oziroma jih ne potrebujejo več. Naši mladi so bili zelo zelo pridni, v dveh dneh so zbrali veliko stvari. Poleg oblek in čevljev so prinesli tudi igrače, sladkarije, šolske potrebščine itd. Tako so znova dokazali, da so dobrosrčni in z veseljem pomagajo. Ko sem zbrane stvari peljala v Sakalovce, sem imela poln avto. Tega sem bila zelo vesela, še bolj vesela pa sem bila takrat, ko sem v imenu našega društva vse to predala otrokom. Bili so zelo hvaležni, jaz pa sem ponosna na člane Društva porabske mladine.

Drugi dogodek, povezan z našim društvom, ki je bil ta mesec, je obisk 17. Študentske delovne brigade; tokrat je bila v Dobrovniku. Na povabilo župana tamkajšnje občine, Marjana Kardinarja,

ni povsem uspelo. Tudi nekateri naši člani so bili na dopustu ali v službi. Smo pa kljub temu uspešno izvedli program tudi z manj udeleženci.

Vsekakor pa se bomo potrudili v prihodnje najti ustrezen čas srečanja, da bi se zbrali v večjem številu in se povezali.

Športni del popoldneva smo začeli ob 14. uri, ko smo se zbrali na športnem igrišču. Mladi so tekmovali v spretostnih igrah, in to v skupinah. Te so morale opraviti več različnih nalog. Ko smo se malce razgibali, smo sedli in poskusili »pincepörkölt«, ki ga je pripravil naš član Norbert Gyécsek. Ker pa je bil to športni popoldan, smo morali poskrbeti, da smo se hitro znebili pridobljenih kalorij. Zato smo se peš od-

nato pa izvedeli, da je med njimi tudi več domačinov, in da je eden od njih vodja tamkajšnjega mladinskega društva. Hitro smo navezali stike in se dogovorili, da bomo v prihodnosti poskušali najti možnost, da bi se vsaj enkrat na leto lahko povezali mladi iz obeh krajev. Konec meseca, natančneje 26. julija, pa smo sami organizirali dogodek, in sicer športni popoldan na igrišču in v kulturnem domu v Sakalovcih.

Želeli smo, da nas obišejo mladi iz Prekmurja in Budimpešte. A ker je poletje in čas počitnic, nam tokrat

pravili do kulturnega doma, kjer sta nas čakali vaditeljici. Ena je na kratko predstavila t. i. kangoo, nato pa smo izvajali skupno vadbo. Druga vaditeljica pa je v drugem delu izvajala aerobiko. Popolnoma utrujeni, toda razgibani, smo se odpravili nazaj na športno igrišče, kjer smo si na koncu pripravili še smutije.

V imenu Društva porabske mladine se zahvaljujem lokalni in narodnostni samoupravi v Sakalovcih za gostoljubnost in pomoč.

Martina Zakocs,
predsednica Društva
porabske mladine

5.55 POLETNA SCENA, 6.15 ODMEVI, 7.00 NAJBOLJŠE JUTRO, 9.00 VEMI, KVIZ, 9.50 DANES DOL, JUTRI GOR, SLOV. NAN., 10.25 SLOVENSKI POZDRAV, 12.00 SAM SEBASTIAN, ODDAJA TV MARIBOR, 12.20 10 DOMAČIH, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.35 POLNOČNI KLUB, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.50 OTROŠKI PROGRAM OP!, 16.30 POLETNA SCENA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.30 KDO SI PA TI?, DOK. SER., 17.55 NOVICE, 18.00 AVA, RIKO, TEO, RISANKA, 18.05 OBLAKOV KRUIHEK, RIS., 18.20 VRTIČKARJI, SLOV. NAD., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 20.00 NOČ MODRIJANOV 2014, 22.00 ODMEVI, 22.45 POLETNA SCENA, 23.15 POLNOČNI KLUB: KOT PES IN MAČKA, 0.30 STRASTI, TV-NAD., 1.00 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. NAN., 1.25 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.45 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 2.40 ČEZ PLANKE - MADŽARSKA, 4.00 APLAVZI! - SANDRA FEKETIJA, 4.20 NOČ MODRIJANOV 2014: LEPO JE BITI SKUPAJ...

PETEK, 07.08.2015, II. SPORED TVS

6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP!, 8.35 MI ZNAMO, 9.00 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. NAN., 9.20 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 10.10 NAJBOLJŠE JUTRO, 12.40 NEKOČ JE BIL LEDENIK, DOK. FILM, 13.10 UMETNOST IGRE, 14.00 ZAČNIMO ZNOVA, SLOV. NANIZANKA, 14.35 POZABLJENI SLOVENC, DOK. FILM, 15.40 ZVEZDANA, 16.25 PLETANJE - SV. PRVENSTVO, 19.05 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 20.00 BUTAN - MED MITOM IN STVARNOSTJO, DOK. ODD., 20.50 STARŠI V MANJSINI, ANG. NAN., 21.25 INXS: GLASBA IN PRIJATELJSTVO, AVSTRAL. NAD., 22.15 KINOTEKA: ITALIJA: FELLINI, ZURLINI, ROSSELLINI, 22.30 OSEM IN POL, IT. FILM, 0.40 NOČ MODRIJANOV 2014, 2.20 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 3.05 PLETANJE - SV. PRVENSTVO, 5.40 ZABAVNI KANAL

SOBOTA, 08.08.2015, I. SPORED TVS

6.00 POLETNA SCENA, 6.20 ODMEVI, 7.00 OTROŠKI PROGRAM OP!, 10.30 INFODROM, POLETJE 2015: OTROŠKI POROČEVALEC, 10.40 KDO SI PA TI?, DOK. SER., 11.10 KULTURNI VRHOVI: SVETA TROJICA NAD VRHNIKO, DOK. SER., 11.35 SREDOZEMSKI VRANJEK, DOK. ODD., 11.55 TEDNIK, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.25 MURA - TEMNA REKA, DOK. FILM, 14.25 DOKTOR MARTIN, ANG. NAD., 15.20 GOZDOVI SLOVENIJE, DOK. SER., 15.55 ENERGIJA POLARNEGA SIJA, DOK. ODD., 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 ČEZ PLANKE: HRVAŠKA ISTR, 18.15 Z VRTA NA MIZO, 18.35 OZARE, 18.40 PETER ZAJEC, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, ŠPORT, VREME, 20.05 VOHUNKA, ANG. SER., 21.35 VEČER V PALLADIUMU, 22.30 POROČILA, 23.05 POLETNA SCENA, 23.25 STRASTI, TV-NAD., 0.00 TABU IN SIMFONIČNI ORKESTER RTV SLOVENIJA, KONCERT, 1.40 OZARE, 1.45 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.05 DNEVNIK, UTRIP, ŠPORT, VREME, 3.00 10 DOMAČIH, 3.50 ZVEZDANA, 4.30 POLETNA NOČ - DAN LJUBEZNI - POKLON DUŠANU VELKAVERHU

SOBOTA, 08.08.2015, II. SPORED TVS

7.00 20 NAJ - NARODNO ZABAVNIH PESMI VSEH ČASOV, 9.20 ZAČNIMO ZNOVA, SLOVENSKA NANIZANKA, 11.50 KITARSKI ORKESTER GŠ FRANC ŠTURM IN LJUDMIL RUS, POPULARNA GLASBA, 12.30 KAJAK KANU - SVETOVNI POKAL, 14.10 SOZVOČJE SVETOV - G. F. HÄNDEL, IZBOR ARIJ IN INSTRUMENTALNIH SKLADB, 15.10 HANK IN ASA, AM.-ČES. FILM, 16.25 PLETANJE - SVETOVNO PRVENSTVO, 19.35 SAM SEBASTIAN, ODDAJA TV MARIBOR, 20.00 POLETNA NOČ - DAN LJUBEZNI - POKLON DUŠANU VELKAVERHU, 21.55 ZVEZDANA Z NST, 22.35 GEORGE GENTLY, ANG. SER., 0.10 TOČNO POPOLDNE, 1.00 PLETANJE - SVETOVNO PRVENSTVO, 3.55 ZABAVNI KANAL

NEDELJA, 09.08.2015, I. SPORED TVS

6.30 POLETNA SCENA, 7.00 ŽIV ŽAV, 10.50 PRISLUHNI MO TIŠINI, IZOBRAŽEVALNO-SVETOVNA ODDAJA, 11.25 OZARE, 11.30 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMlja, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.25 NOČ MODRIJANOV 2014: LEPO JE BITI SKUPAJ..., 15.00 POLJUB, MARILYN, DOK. FILM, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.20 NANGA PARBAT, DOK. ODD., 18.10 NAŠI VRTOVI: BRITTA HOESCHELE, DOK. SER., 18.40 MUK: KOLESARSKA DIRKA, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, ŠPORT, VREME, 20.00 NOVA DVAJSETA, SLOV. NAD., 20.30 TO NAŠE ŽIVLJENJE (IL), AVSTRALSKA NADALJEVANKA, 21.30 INTERJU: MATJAŽ MASTNAK, 22.20 POROČILA, 22.50 POLETNA SCENA, 23.10 STRASTI, TV-NAD., 23.40 OBLAST, DAN. NAD., 0.45 ZLATA MRZLICA - ZGODOVINA TREUHANDA, DOK. ODD., 2.20 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.45 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, ŠPORT, VREME, 3.40 NEKOČ JE BIL LEDENIK, DOK. FILM, 4.30 MOZARTINE: BOŠTJAN LIPOVŠEK, VASILIJ MELJNIKOV, SIMFONIKI RTV SLOVENIJA IN PAVLE DEŠPALJ (W. A. MOZART)

NEDELJA, 09.08.2015, II. SPORED TVS

7.00 10 DOMAČIH, 7.30 TV-POROČILA, 8.05 GLASBENA MATINEJA, 8.30 VRTIČKARJI, SLOV. NAD., 11.00 ZGODOVINA ATLETSKIH SVETOVNIH PRVENSTEV: ATENE 1997, ŠPORTNI FILM, 12.00 KAJAK KANU - SVETOVNI POKAL, 13.10 BELA GOSPA, MLADINSKI CELOVEČERNI FILM, 14.30 TO JE LJUBEZEN, POSNETEK KONCERTA NUŠE DERENDA, 16.25 PLETANJE - SVETOVNO PRVENSTVO, 19.15 ODBOJKA NA MIKI - MEDNARODNI TURNIR, 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 KONCERT V VERONSKI ARENI 2014, 20.50 BÉJARTOVE USPEŠNICE: LJUBEZEN - PLES, POSNETEK IZ ŠPORTNE PALAČE V PARIZU, 21.30 SHETLANDSKE SKRIVNOSTI, SKOT. SER., 23.30 NE SE HEČAT!, 0.50 ARITMIČNI KONCERT, 1.50 PLETANJE - SVETOVNO PRVENSTVO, 4.40 ZABAVNI KANAL

PONEDELJEK, 10.08.2015, I. SPORED TVS

5.55 POLETNA SCENA, 6.15 UTRIP, 6.30 ZRCALO TEDNA, 7.00 NAJBOLJŠE JUTRO, 9.10 VEMI, KVIZ, 9.50 DANES DOL, JUTRI GOR, SLOV. NAN., 10.25 SLOVENSKI POZDRAV, NARODNOZABAVNA ODDAJA, 12.00 LJUDJE IN ZEMlja, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.35 POLNOČNI KLUB, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.45 OTROŠKI PROGRAM: OP!, 15.50 STUDIO KRŠKRAŠ, 16.15 DUHOVNI UTRIP, 16.30 POLETNA SCENA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.30 SLOVENSKI MAGAZIN, 17.55 NOVICE, 18.00 NUKI IN PRIJATELJI, RIS., 18.05 ČARLI IN LOLA, RIS., 18.20 VRTIČKARJI, SLOV. NAD., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 20.00 TEDNIK, 20.55 ČEZ PLANKE - BERLIN, LEIPZIG, DRESDEN, 22.00 ODMEVI, 22.45 POLETNA SCENA, 23.05 STRASTI, TV-NAD., 23.40 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 0.50 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.15 DNEVNIK, SLOVENSKA

KRONIKA, ŠPORT, VREME, 2.10 TEDNIK, 3.00 TARCA, 4.15 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. NAN., 4.40 SLOVENSKI POZDRAV

PONEDELJEK, 10.08.2015, II. SPORED TVS

6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP!, 8.50 INFODROM, 8.55 SLOVENSKI VODNI KROG, 9.35 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 10.20 NAJBOLJŠE JUTRO, 12.45 OBZORJA DUHA, 13.25 SIMFONIČNI ORKESTER IN ZBOR AKADEMIJE ZA GLASBO, 14.10 LETNI KONCERT AKADEMIJE ZA GLASBO V LJUBLJANI, 15.15 Z VRTA NA MIZO, 15.30 ČEZ PLANKE: HRVAŠKA ISTR, 16.35 NA POTI: Z VLADOM POREDOŠEM, DOK. ODD., 17.05 DOBER DAN, KOROŠKA, 17.45 ZAČNIMO ZNOVA, SLOV. NAN., 18.15 BUTAN - MED MITOM IN STVARNOSTJO, DOK. ODD., 19.10 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 20.00 POZABLJENI SLOVENC: IVAN RUDOLF, 20.30 DEDIŠČINA EVROPE, 22.10 VERA, ANG. SER., 23.40 PRIJATELJICA V KOMI, DOK. ODD., 1.10 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 2.00 ZABAVNI KANAL

TOREK, 11.08.2015, I. SPORED TVS

5.55 POLETNA SCENA, 6.15 ODMEVI, 7.00 NAJBOLJŠE JUTRO, 9.10 VEMI, KVIZ, 9.50 DANES DOL, JUTRI GOR, SLOV. NAN., 10.30 SLOVENSKI POZDRAV, 12.15 APLAVZI! - OMAR NABER, 12.25 PRISLUHNI MO TIŠINI, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 ČEZ PLANKE - BERLIN, LEIPZIG, DRESDEN, 14.25 BISERGORA, LUTK. NAN., 14.40 EVROPSKI MAGAZIN, 15.00 POROČILA, 15.10 POTEPANJA - BARANGOLÁSOK, 15.45 OTROŠKI PROGRAM: OP!, 16.30 POLETNA SCENA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.25 ZAPELJEVANJE POGLEDA, DOK. SER., 17.55 NOVICE, 18.00 OBLAKOV KRUIHEK, RIS., 18.05 KIOKA, RIS., 18.20 VRTIČKARJI, SLOV. NAD., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, 20.00 PESEM PTIC TRNOV, AVSTRAL. NAD., 20.55 POZABLJENI SLOVENC, 22.00 ODMEVI, 22.45 POLETNA SCENA, 23.05 STRASTI, TV-NAD., 23.40 PRIČEVALCI: MARKO KOS, 1.35 SLOVENSKI VODNI KROG, 2.00 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.20 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, 3.15 POZABLJENI SLOVENC, 4.00 LEPA DOLINA SMRTI, DOK. FELJTON, 4.40 SLOVENSKI POZDRAV

TOREK, 11.08.2015, II. SPORED TVS

6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP!, 9.00 SLOVENSKI VODNI KROG, 9.30 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 10.10 NAJBOLJŠE JUTRO, 13.00 OKTET DESETI BRAT - 35 LET, KONCERT OB 30-LETNICI, 15.30 ŠEPETATI KONJEM, DOK. FELJTON, 16.20 VEČER V PALLADIUMU, 17.15 POTEPANJA - BARANGOLÁSOK, 17.45 ZAČNIMO ZNOVA, SLOV. NAN., 18.15 ENERGIJA POLARNEGA SIJA, DOK. ODD., 19.10 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 20.00 KINO, KI JE PREVEČ VIDEL, DOK. FILM, 20.45 NAJ MUZIKA IGRA: EDVIN FLISER, 21.20 ČOKOLADNE SANJE, SLOV. NAD., 21.50 VELIKI MOJSTER, KITAJSKI FILM, 23.50 GLASBENI VEČER, 0.40 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 1.30 ZABAVNI KANAL

SREDA, 12.08.2015, I. SPORED TVS

5.55 POLETNA SCENA, 6.15 ODMEVI, 7.00 NAJBOLJŠE JUTRO, 9.10 VEMI, KVIZ, 9.55 DANES DOL, JUTRI GOR, SLOV. NAN., 10.35 SLOVENSKI POZDRAV, 12.05 POZABLJENI SLOVENC, DOK. FILM, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 INTERJU: MATJAŽ MASTNAK, 14.20 CITY FOLK, DOK. SER., 15.00 POROČILA, 15.10 POD DROBNOGLEDOM, 15.45 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 16.30 POLETNA SCENA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.25 ZGODBE IZZA OBRAZOV, DOK. SER., 17.55 NOVICE, 18.00 PUJSEK BIBI, RIS., 18.10 BACEK JON, RIS., 18.20 VRTIČKARJI, SLOV. NAD., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, 20.05 MOJ SIN, FR. FILM, 22.00 ODMEVI, 22.50 POLETNA SCENA, 23.10 STRASTI, TV-NAD., 23.45 POLETNA NOČ - DAN LJUBEZNI - POKLON DUŠANU VELKAVERHU, 1.40 SLOVENSKI VODNI KROG, 2.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.25 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, 3.20 INTERJU: MATJAŽ MASTNAK, 4.15 SLOVENSKI MAGAZIN, 4.40 SLOVENSKI POZDRAV, NARODNOZABAVNA ODDAJA

SREDA, 12.08.2015, II. SPORED TVS

6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP!, 9.00 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. NAN., 9.25 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 10.10 NAJBOLJŠE JUTRO, 13.00 IZ GLASBENIH FESTIVALOV, 13.55 FESTIVAL RADOVIJICA 2011, 15.15 SLOVENSKI MAGAZIN, 15.40 NAŠI VRTOVI, DOK. SER., 16.15 NANGA PARBAT, DOK. ODD., 17.15 SLOVENC PO SVETU, DOK. ODD., 17.45 ZAČNIMO ZNOVA, SLOV. NAN., 18.15 BELA CELINA: ANTARKTIKA, 19.05 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 IMAGO SLOVENIAE, 20.50 D. ZAJC - J. GREGORIC - V. DEDOVIČ: PRELUDIJ POLETJU, 21.15 SE ZGODI, SLOV. NAN., 21.45 VELIKI ŠEF HONGKONGSKI FILM, 23.20 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 0.05 SLOVENSKO OLIMPIJSKO STOLETJE, 1.35 ZABAVNI KANAL

ČETRTEK, 13.08.2015, I. SPORED TVS

5.55 POLETNA SCENA, 6.15 ODMEVI, 7.00 NAJBOLJŠE JUTRO, 9.00 VEMI, KVIZ, 9.50 DANES DOL, JUTRI GOR, SLOV. NAN., 10.30 SLOVENSKI POZDRAV, 12.00 ZGODBE IZZA OBRAZOV: HELENA ŽIGON, DOK. SER., 12.30 EVROPSKI MAGAZIN, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.35 KINO, KI JE PREVEČ VIDEL, DOK. FILM, 14.20 SLOVENC V ITALIJI, 15.00 POROČILA, 15.15 MOJ GOST/MOJA GOSTJA, 15.50 OTROŠKI PROGRAM: OP!, 16.30 POLETNA SCENA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.25 NUTRIJA, DOK. ODD., 17.55 NOVICE, 18.00 LOJZEK, RIS., 18.05 NUKI IN PRIJATELJI, RIS., 18.10 TINKA IN ŽVERCA, RIS., 18.20 VRTIČKARJI, SLOV. NAD., 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 20.00 UMORI NA PODEŽELJU, ANG. NAN., 21.40 APLAVZI! - TINKARA KOVAČ, 22.00 ODMEVI, 22.45 POLETNA SCENA, 23.05 STRASTI, TV-NAD., 23.40 POZABLJENI SLOVENC: IVAN RUDOLF, 0.10 PISAVE, 0.40 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. NAN., 1.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.25 DNEVNIK, 1.55 SLOVENSKA KRONIKA, 2.20 SVETO IN SVET, 3.10 KINO, KI JE PREVEČ VIDEL, DOK. FILM, 4.10 NUTRIJA, DOK. ODD., 4.40 SLOVENSKI POZDRAV

ČETRTEK, 13.08.2015, II. SPORED TVS

6.00 OTROŠKI KANAL, 7.00 OTROŠKI PROGRAM: OP!, 9.00 SLOVENSKI VODNI KROG, 9.30 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 10.10 NAJBOLJŠE JUTRO, 12.45 GLASBENI IMPULZI, 13.45 KARMEN PEČAR, SIMFONIČNI ORKESTER RTVS, 15.00 CITY FOLK, 15.30 ENERGIJA POLARNEGA SIJA, DOK. ODD., 16.30 ZAČNIMO ZNOVA, SLOV. NAN., 17.15 PRIČEVALCI: MARKO KOS, 19.10 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 20.00 JEDRSKI DIVJAK: SKRIVNI OTOKI PROJEKTA 4.1, 21.25 BOJ GOSPODIČNE FRIMAN, ŠVED. NAD., 22.25 ČUDEŽNA OTROKA, NEMŠ. FILM, 0.00 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 0.45 SLOVENSKO OLIMPIJSKO STOLETJE, DOK. SER., 2.40 ZABAVNI KANAL

VABILO

Zveza Slovencev na Madžarskem
Vas vabi na prireditve
**Kalinka ali veseli plesi
iz Rusije,**
ki bo **8. avgusta 2015 ob 19. uri**
v gledališču v Monoštru.

V programu bo nastopila skupina
Ritm-balet, mladinska plesna skupina
iz Moskve.

Autobusa bosta peljala z Gornjega Senika in iz
Števanovcev ob 18. uri in 15 minut.

**A Magyarországi Szlovének
Szövetsége
tisztelettel meghívja Önt a
Kalinka, avagy vidám táncok
Oroszországból című műsorra, melyre
2015. augusztus 8-án 19. órakor kerül
sor a szentgotthárdi Színházban.**
A műsorban a moszkvai Szumszkj kerületben
működő Ritm-balett gyermek és ifjúsági művészeti
táncgyüttes lép fel.

Autóbusz indul 18.15 órakor Felsőszőlőkről és
Apátisvánfalváról.

ZVEZA SLOVENCEV NA MADŽARSKEM
MAGYARORSZÁGI SZLOVÉNEK SZÖVETSÉGE

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Šukić

Naslov uredništva:

H-9970 Monošter,

Gárdonyi G. ul. 1.;

tel.: 94/380-767;

e-mail: porabje@mail.datanet.hu

ISSN 1218-7062

Tisk:

TISKARNA KLAR

Lendavska 1; 9000 Murska Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za

javno upravo in pravosodje (KIM) ter Urada RS za

Slovence v zamejstvu in po svetu.

Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za

Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR

ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15

1174 7068 2000 1357 0000 0000,

SWIFT koda: OTPVHUHB